

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO STATUTO NR. I-399 PAPILDYMO
80⁵ STRAIPSNIU PROJEKTO

1. Seimo Statuto pakeitimo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto Nutarimo projekto tikslai ir uždaviniai

Vyresnio amžiaus žmonės sudaro vis didesnę Lietuvos visuomenės dalį. Valstybės duomenų agentūros duomenimis 2023 m. 65 metų ir vyresnio amžiaus asmenų Lietuvoje buvo 649 800, o tai sudaro 19,2% visų gyventojų. Numatoma, kad iki 2030 m. šis skaičius išaugs iki 800 000, o iki 2050 m. – ir iki 1 milijono.

Vyresnio amžiaus žmonės susiduria su įvairiomis problemomis, tokiomis kaip socialinė atskirtis, diskriminacija, skurdas, prasta sveikata ir prieigos prie paslaugų trūkumas. Siekiant spręsti šias problemas, svarbu užtikrinti, kad vyresnio amžiaus žmonių balsai būtų girdimi ir jų poreikiai būtų atstovaujami aukščiausiu politiniu lygmeniu, t. y Lietuvos tautos atstovybėje – Seime.

Siekiant tikslingai ir sistemiškai spręsti aukščiau minėtas vyresnio amžiaus žmonėms aktualias problemas yra rengiamas Lietuvos Respublikos vyresnio amžiaus žmonių politikos pagrindų įstatymo projektas, kurio paskirtis nustatyti vyresnio amžiaus žmonių politikos formavimo, įgyvendinimo, darbo su vyresnio amžiaus žmonėmis ypatumus, patariamąsias institucijas, vyresnio amžiaus žmonių organizacijų ir su vyresnio amžiaus žmonėmis dirbančių organizacijų kompetenciją.

Seimo Statuto pakeitimo projekto tikslas – sudaryti teises sąlygas įsteigti nuolatinę Seimo Vyresnio amžiaus žmonių reikalų komisiją, kuri kartu su Seimo komitetais ir komisijomis, dalyvaujant suinteresuotų nevyriausybinų organizacijų atstovams, nagrinėtų vyresnio amžiaus žmonių materialinių ir finansinių gyvenimo sąlygų, sveikatos priežiūros ir globos, socialinės piniginės paramos ir socialinių paslaugų teikimo, neįgalių vyresnio amžiaus žmonių integravimo, švietimo ir būtinų gebėjimų ugdymo, kultūros ir prasmingo laisvalaikio poreikių tenkinimo, užimtumo ir adekvataus įtraukimo į darbo rinką ir kitus jų gyvenimo kokybę užtikrinančius klausimus, taip pat analizuotų, kiek Lietuvoje formuojama ir įgyvendinama viešoji politika valstybės ir savivaldybių lygiu atitinka vyresnio amžiaus žmonių reikmes ir socialinį teisingumą, skatina jų socialinę įtrauktį ir stiprina jų socialinę sanglaudą ir teiktų pasiūlymus dėl jų.

2. Seimo Statuto pakeitimo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Seimo Statuto pakeitimo projekto iniciatorius – Seimo narys Kęstutis Vilkauskas.

3. Kaip šiuo metu reguliuojami Seimo Statute aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu vyresnio amžiaus žmonėms aktualias problemas nagrinėja, teisėkūros ir parlamentinės kontrolės funkcijas vykdo įvairūs Seimo komitetai ir komisijos, tačiau kiekvienas pagal jiems teisės aktais nustatytas veiklos kryptis ir įgaliojimus.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma Seimo statutą Nr. I-399 papildyti 80⁵ straipsniu, kuris nustatytų Seimo Vyresnio amžiaus žmonių reikalų komisijos sudarymo principines nuostatas, veiklos kryptis ir įgaliojimus, atsiskaitymo tvarką.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Seimo Statuto pakeitimo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto Seimo Statuto pakeitimo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

6. Kokią įtaką priimtas Seimo Statuto pakeitimas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Teikiamas Seimo Statuto pakeitimo projektas poveikio kriminogeninei situacijai ar korupcijai neturės.

7. Kaip Seimo Statuto pakeitimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Teikiamas Seimo Statuto pakeitimo projektas poveikio verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar Seimo Statuto pakeitimas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Seimo Statuto pakeitimo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Seimo Statuto pakeitimo projekto inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus teikiamą Seimo Statuto pakeitimo projektą, naujų teisės aktų priimti, galiojančių teisės aktus pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar Seimo Statuto pakeitimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Seimo Statuto pakeitimo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Seimo Statuto pakeitimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

11. Ar Seimo Statuto pakeitimo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Seimo Statuto pakeitimo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

12. Seimo Statuto pakeitimui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai

Priėmus teikiamą Seimo Statuto pakeitimo projektą, įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks Seimo Statuto pakeitimo įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Seimo Vyresnio amžiaus žmonių reikalų komisiją siūloma sudaryti 2024 metų rudens sesijos metu, preliminariai 2024 metų spalio mėnesį. Seimo Vyresnio amžiaus žmonių reikalų komisiją 2024 metų IV ketvirtį aptarnautų vienas iš Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, aptarnaujančių Seimo komisijas, padidinus jo darbo krūvį ir skiriant jam priemoką iš Seimo kanceliarijai 2024 metams skirtų asignavimų. Nuo 2025 metų Seimo Vyresnio amžiaus žmonių reikalų komisiją turėtų aptarnauti atskiras Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojas (patarėjas), kurio atlyginimas (pareiginės algos koeficientas 1,15 - 1,67 bazinio dydžio) būtų numatytas Seimo kanceliarijai 2025 metams skiriamų asignavimų apimtyje.

14. Seimo Statuto pakeitimo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Seimo Statuto pakeitimo projektą, specialistų vertinimų, rekomendacijų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam Seimo Statuto pakeitimo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Seimo Statuto pakeitimo projekto žodžiai (pagal Europos žodyną *Eurovoc*) yra šie: Seimo nuolatinė komisija, vyresnio amžiaus žmonės.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
